

5. Магдануров Г. Успешный стартап: как открыть свой бизнес в ИТ-индустрии? [Электронный ресурс] / Г. Магдануров // Материалы онлайн конференции. - Режим доступа: <http://ria.ru/online/20120301/583384811.html>
6. Молоткова Н.В. Инфраструктура управления качеством ИТ-проектов [Электронный ресурс] / Молоткова Н.В., Сахаров И.С. // Вопросы современной науки и практики. Университет им. В. И. Вернадского - Режим доступа: http://vernadsky.tstu.ru/pdf/2008/03g/22g_13.pdf
7. Никитин М.А. Как начать собственный ИТ-бизнес [Электронный ресурс] / А.М. Никитин. Режим доступа: <http://www.cnews.ru/reviews/?2013/09/17/543298>
8. Уэбстер Фредерик Э. Семь стадий разработки нового продукта [Электронный ресурс] / Уэбстер Фредерик Э. // FEW Consulting Services, Inc., центр дистанційної освіти. - Режим доступа: http://www.elitarium.ru/razrabotka_novogo_produkta/
9. Яковлева А.Ю. Инновационная экосистема – как ключевой фактор успеха «выращивания» малой венчурной компании / Яковлева А.Ю. // «Креативная экономика». - 2009. - №2 (26). - С. 24-28.

Глушенкова Анастасия Анатольевна. Особенности развития экосистемы деятельности новых предприятий сферы телекоммуникаций и информатизации как среды инновационной деятельности в Украине. Определён термин экосистема ИТ-стартапа как пример функционирования среды инновационной деятельности предприятий сферы телекоммуникаций и информатизации. Систематизированы основные субъекты экосистемы ИТ-стартапа согласно их функциям и стадиям развития стартапа, на которых они на него влияют. Определены основные направления развития среды инновационной деятельности предприятий сферы телекоммуникаций и информатизации.

Ключевые слова: инновационная деятельность, среда инновационной деятельности, предприятия сферы телекоммуникаций и информатизации, ИТ-стартап, экосистема ИТ-стартапа.

Glushenkova Anastasia. Features of the development of new business activities ecosystem of telecommunications and information as an environment of innovation activity in Ukraine. Definitely term ecosystem of IT startups as an example of the operational environment of innovative activity of enterprises in the sphere of telecommunications and information. Systematized the main actors of the ecosystem of IT startup according to their functions and development stages of a startup in which they affect him. The main directions of development of environmental innovation enterprises in the sphere of telecommunications and information.

Keywords: innovation, the environment of innovation, the company of the telecommunications and information, IT startup ecosystem IT startup.

УДК 323.21:346.542

Вашенко О.О., к.політ.н., доц.,
Державний університет телекомунікацій

ФОРМУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ПОЛІТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ В УМОВАХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Формування демократичних політичних цінностей в умовах трансформаційних перетворень передбачає передусім усвідомлення їх значимості у процесі політичної соціалізації. Політична соціалізація як процес формування політичних цінностей особистості передбачає ряд передумов, факторів впливу, чинників, інструментів і засобів.

Важлива роль у формуванні ціннісного контексту політичної соціалізації особистості відводиться політико-правовій та економічній освіті, у процесі якої слід враховувати інтереси й потреби людини, долати проблеми заохочення, запроваджувати не примусові мотиви громадянської участі тощо. Соціалізація відбувається шляхом навчання та політико-правового виховання. В обох випадках йдеться про формування особистісних якостей, але різними шляхами: як запланованим, так і в усій сукупності факторів середовища. Політико-правова освіта утверджується як умова і засіб інтеграції особистості до системи політичних цінностей, спільних для всього суспільства.

Ключові слова: трансформація, трансформаційний період, трансформаційні перетворення, цінності, соціалізація, громадянське суспільство, суспільна свідомість, громадянин, молодь, освіта, виховання.

Постановка проблеми. Під час трансформаційних перетворень надзвичайно актуалізується теоретичний аналіз і концептуальне обґрунтування ролі політичної соціалізації щодо формування демократичних політичних цінностей, правової свідомості та економічної культури громадян.

Зважаючи, що цінності як невід’ємна частина суспільного життя визначають політико-владні процеси, тенденції розвитку рівня громадянської участі окремої людини, а також політичної та економічної діяльності громадян, питання формування демократичних політичних цінностей у трансформаційний період набуває особливого значення.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Довкола проблематики цінностей у політичному житті суспільства сформувався сучасний політико-аксіологічний підхід, що визнає універсалізм загальнолюдського, повагу до загальноприйнятих орієнтирів. Цінності підтверджують спільність людської природи, інтегрованість людства, ціннісно-світоглядні стандарти й ідеали, що зближують, попереджують конфлікти, допомагають знайти об’єднуючі маркери у суспільстві, регіонах, світі.

«Світ людини – це світ цінностей, який постійно оновлюється в процесі розвитку... Цінності для буття людини мають основоположний характер. Вони стверджують універсальність людини, тобто її здатність виходити за межі свого одиничного, окремого існування як природного, так і соціального... Людина і суспільство не можуть існувати без цінностей», – пише В.Г.Кремень [1, с. 44].

У сучасній довідково-енциклопедичній літературі цінність трактується як позитивна або негативна «значущість об’єктів зовнішнього світу та є критерієм і способом оцінки цієї значущості, що має вираз в етичних принципах, нормах, ідеалах, установках і цілях» [2, с. 12–13]. Очевидно, що у повсякденному житті під цінностями розуміють значимі для людини, особисто дорогі, важливі для суспільства орієнтири.

Вважаємо за доречне звернутися до праці Н.О.Ткачової, яка окреслює систему сучасних цінностей, зокрема п’ять її компонентів:

1. група фундаментальних, базових, наближених до загальнолюдських цінностей, які відображають сталі орієнтири людства (життя, людина, гуманізм, добро, щастя, справедливість, свобода, природа, суспільство, рівність, праця, знання, істинність, краса, гармонійність та ін.);

2. група національних цінностей (національна ідея, цінності національної культури, народні свята, рідна мова, національні символи, традиції й звичаї, фольклор тощо);

3. група громадянських цінностей (цінності демократичного суспільства: демократичні права й обов’язки, толерантність до інакомислячих, повага до культурних і національних традицій інших народів, релігійна терпимість, безперервна освіта тощо).

4. група сімейних цінностей (цінності родинного життя: любов, повага, вірність, взаємовідповідальність, взаємодопомога, взаємопідтримка, взаємопіклування, гармонія взаємостосунків, довіра, шанування предків та інші).

5. група особистих, персональних цінностей (повноцінна життєва самореалізація себе як особистості, здатність до продуктивної діяльності, творча активність, життєвий оптимізм, успішність, конкурентоспроможність, всебічна досконалість, освіченість, морально-вольові якості, чесність, доброта, милосердя, принциповість, відповідальність, ощадливість, помірність, дисциплінованість, ініціативність, наполегливість, заповзятливість, працелюбність, здоров'я, здоровий спосіб життя, відсутність шкідливих звичок, особиста гігієна, дотримання правил етикету (шляхетність, акуратність, зовнішня привабливість, добрий смак тощо) [3, с. 80–82].

Невирішена раніше частина загальної проблеми. Чимало науковців задаються питанням, як сьогодні повинен відбуватися процес політико-правової та економічної соціалізації в Україні? Зрозуміло, що сама можливість переходу від тоталітаризму до демократії робить об'єктивно необхідною зміну як ролі політики, економіки та права в житті людей, так і типу політичної, економічної та правової культури, що склалися раніше. За сучасних умов відбувається не лише соціалізація покоління, яке вступає в життя, а й ресоціалізація всього раніше соціалізованого населення. Для здійснення цього процесу система цінностей, норм та стереотипів, що їх одержала Україна в спадщину від тоталітаризму колишнього СРСР, має бути замінена на систему демократичних норм і цінностей [4].

Згадане вище питання вивчається через ставлення до нового громадського порядку залежно від результатів адаптації до його умов. При цьому зазначимо, що в епоху змін адаптивна поведінка часто відіграє роль чинника соціалізації і ресоціалізації.

Адаптація до нових соціально-економічних умов зовні виглядає просто: з точки зору теорії раціонального вибору, зниження економічних можливостей людини повинне викликати її активне прагнення заробляти більше, вирівнявши тим самим своє становище, або скоротити потреби, що нібито властиве радянській людині. На практиці виявляється, що процес адаптації є активними спробами реалізації обох цих та інших варіантів і в кризовому суспільстві здійснюється багато в чому шляхом спроб і помилок, тобто ірраціонально [5].

Таким чином, проблема засвоєння цінностей та ідеологій є однією з найважливіших у вивченні політичної, економічної та правової соціалізації в умовах трансформаційних перетворень.

Мета дослідження. Формування демократичних політико-правових та економічних цінностей в трансформаційний період передбачає передусім усвідомлення їх значимості, відповідно, у процесах політичної, економічної та правової соціалізації. Суспільства, соціальні групи та окремі індивіди у системі ціннісних координат обирають шляхи політико-правової та економічної взаємодії з політичним середовищем, ідеологічні орієнтири, поведінкові зразки, інституційний уклад тощо.

Невід'ємною складовою формування, утвердження, успадкування й відтворення ідентичності будь-якої нації та держави як соціокультурної та політичної спільноти є національно-державні символи й ідеали, а також світові здобутки цивілізаційного розвитку. Крім того, слід зазначити, що підґрунтя політичних цінностей за межами політики стосується питань моралі, релігій та економіки.

На шляху ціннісно-культурних перетворень у політичному та економічному житті суспільства важливим є питання формування демократичних політичних цінностей у свідомості громадян, зокрема, відповідна освіта для сучасних дітей та молоді з метою виховання політично соціалізованої людини, передусім, відповідального громадянина, свідомого учасника політичного процесу, патріота, який має не тільки високий ступінь розвитку політичних свідомості і культури, а й достатні економічні та правові знання.

Виклад основного матеріалу. Історична генеза аксіологічного контексту соціалізації людини визначає спектр основних цінностей, що викристалізувалися в результаті даного процесу, ставши надбанням європейської, всієї людської цивілізації, та є пріоритетними у сучасних демократичних країнах. Це, насамперед, гуманістичний ідеал вільної гармонійно розвиненої особистості, що поєднує цінності морального, розумового, громадянського,

трудового та фізичного виховання; цінність знання як ключового ресурсу вдосконалення окремої особистості та прогресу людської цивілізації загалом; розуміння освіти як суспільно значущої цінності, розвиток якої сприяє формуванню справжнього громадянина [6].

Як бачимо, усі зазначені цінності тією чи іншою мірою стосуються права і освіти як важливих складових суспільного буття. Втілення в життя і фундаментальних, і національних, і громадянських, і сімейних цінностей неможливе, з огляду на особливості організації освітнього процесу в сучасному суспільстві, поза правовою системою. Конституційні положення у розвинутих демократичних країнах є правовою гарантією реалізації фундаментального права людини на освіту, на самореалізацію та самовдосконалення. Зрозуміло, що реалізація цього права залежить від багатьох факторів – економічних, соціальних, політичних, культурних тощо.

Власне, серед важливих умов становлення й розвитку демократії науковці передусім називають саме високо освічене суспільство з розвинутих почуттям громадянської гідності. Сьогодні потрібно не лише зважати наявність і формування основних інститутів демократичної держави та громадянського суспільства, але й прагнути, аби громадяни самі були переконані в необхідності відповідної роботи у цьому напрямку на благо суспільного ладу. Сучасне громадянське суспільство неможливе без громадян, вихованих у дусі відповідальності, мобільності, готовності взяти участь у побудові громадсько-політичного життя суспільства. Демократичний поступ складно реалізувати без дієвого громадянського суспільства, без зацікавленого в такому поступі громадянина.

Сьогодні стан правосвідомості українського суспільства характеризується глибокою внутрішньою суперечливістю, амбівалентністю, девіацією. Процеси трансформації, що охопили всі виміри буття людини, поставили саму її в екстремальну ситуацію вибору власної позиції, пошуку ідентичних власній особистості цінностей та світоглядних орієнтирів. За короткий історичний період зруйнувалась вся система звичних правових, економічних і політичних уявлень, настанов, цінностей, норм і стереотипів, які визначали життя пересічної людини в попередню епоху. Суперечливість суспільних перетворень, нові економічні реалії разом з політичними технологічними, ідеологічними та інформаційними новаціями викликали певну правову та ціннісну дезорієнтацію в суспільстві, поставили питання політичної ідентифікації та самоідентифікації як суспільства в цілому, так і окремої особистості [7].

Нові суспільні відносини утверджується в складних соціально-економічних, політичних реаліях. І це негативно позначається на настроях людей, зокрема, молоді, формуванні їх цінностей стосовно участі в суспільному житті, визначення свого місця у системі глобальних перетворень. Так, за даними моніторингового опитування громадської думки, що проводиться ІС НАН України у квітні 2012 р., практично однакова кількість молоді віком від 18 до 35 років і в 1992 р., і в 2012 р. погоджувалася з тим, що більшість людей взагалі ні в що не вірить – відповідно 79 та 78 %. При цьому така тенденція спостерігається і серед молодшої, і серед старшої групи молоді. З одного боку, практично стільки ж молодих людей (у 2012 р. 80 %) переконані, що багато того, у що вірили їхні батьки, руйнується на очах. Щоправда, на початку незалежності, у 1992 р., таких було ще більше – 87 %. З іншого боку, переважна більшість молоді (у 1992 р. – 76 %, у 2000 р. – 73 %, у 2012 – знову 75 %) погоджується з тим, що за теперішнього безпорядку та невизначеності важко зрозуміти, у що вірити. У 2012 р. понад чотири п'ятих молодих людей (84 %) заявили, що зараз все таке хитке, і здається, що може відбутися все, що завгодно (у 1992 р. таких було також 84 %, у 2005 р. – 70 %). Отже, значна частина молоді завжди була незадоволена в цілому своїм становищем у суспільстві: на початку незалежності, у 1992 р. про це заявила половина молодих людей віком 18–35 років (51 %). До кінця першого десятиліття незалежності ця частка зростала і в 1998 р. становила уже майже дві третини молоді – 72 %. Потім кількість незадоволених почала дещо скорочуватися, проте у 2008 р. та в 2010 р. становила по 44 %, а в 2012 р. – 47 % [8]. Отже, як свідчать результати наведених

досліджень, більша частина громадян нашої держави перебуває в стані розгубленості і невпевненості. Таким чином, в умовах динамічного суспільного розвитку, зміни ідеологічних засад функціонування нашого суспільства особливого значення набувають проблеми ціннісних орієнтацій громадян.

Участь громадян в системі суспільних відносин відбувається через соціальну, економічну та політичну соціалізацію. Особливістю сучасних українських реалій є те, що соціалізація відбувається в умовах трансформації самого суспільства, а також фінансово-економічної та геополітичної кризи, яка зачепила впродовж останніх років не лише нашу країну, але й більшу частину світу в цілому.

Зазначимо, що інститути соціалізації – це система створених чи таких, що природно склалися, установ і організацій, функція яких спрямована на розвиток індивіда перш за все шляхом освіти і виховання [9].

Політична, економічна та правова соціалізація відбувається шляхом навчання, відповідного виховання. Тому, говорячи про соціалізацію, не слід забувати про таке поняття як індивідуалізація [10], що, у свою чергу, тісно переплітається з поняттям виховання та передбачає дії, за допомогою яких «індивіду свідомо прищеплюють бажані риси і властивості...» [11]. Але головне пам'ятати, що і соціалізація, і виховання несуть у своїй основі зміну особистісних якостей та соціальної ідентичності людини, що є важливим для нашого дослідження. Адже і в тому, і в іншому випадку мова йде про формування ідентичності та особистісних якостей, але різними шляхами: у випадку виховання – шляхом запланованої педагогічної дії, а в випадку соціалізації – ще й у всій сукупності агентів, факторів і умов середовища, а також у результаті особистої активності людини.

Говорячи про виховання, зазначимо, що основними напрямками виховання молоді є патріотичне, правове, моральне, художньо-естетичне, фізичне, екологічне і трудове виховання. Пріоритетним завданням у політичному вихованні є формування світогляду. У Державній національній програмі «Освіта (Україна ХХІ ст.)» зазначається: «Національне виховання в Українській державі має бути спрямоване на формування в молоді та дітей світоглядної свідомості, ідей, поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв, інших соціально значущих надбань вітчизняної і світової духовної культури» [12, С. 15].

Провідними інститутами, які формують політичні, економічні та правові орієнтації особи, є сім'я, система освіти та науки, засоби масової інформації, трудові колективи, державні органи, партії та суспільні організації.

Сьогодні не викликає сумнівів теза про те, що вагомим агентом і прямої (завдяки організації інформаційного процесу з вираженою ідеологічною установкою), і латентної (через організацію інтерактивних процесів, завдяки яким засвоюються соціальні ролі та форми поведінки) соціалізації є вища школа. Вивчення суспільно-гуманітарних дисциплін, засвоєння норм загальнолюдської моралі, громадянської відповідальності, професійної етики, виховні, патріотичні заходи тощо у вищій школі сприяють формуванню когнітивної компоненти соціалізації.

Слушною є думка О.В. Бабкіної про те, що період навчання у вищих навчальних закладах більшістю дослідників не тільки виділяється в самостійний соціалізаційний етап, а й визнається найважливішим з огляду завершення формування особи під впливом керованих чинників. У дослідженнях, присвячених проблемам соціалізації студентської молоді, відзначається, що студентство – це наймобільніша група молоді; це відносно автономна соціальна група з підвищеною адаптивністю до різних соціально-економічних і політичних змін у суспільстві [9].

Одним із важливих чинників формування політичної, економічної та правової свідомості і культури є бажання самої людини відповідати на запити сучасного життя, а також готовність агентів соціалізації враховувати такі бажання, мотиви, інтереси. В умовах розхитаної ціннісно-культурної сфери суспільного життя надзвичайно важливо, аби соціалізація відбувалася не примусовим, а добровільним, усвідомленим шляхом. Молодь транзитивного суспільства повинна виявити бажання відповідати викликам часу,

особливостям перехідних політичного та економічного процесів, виходячи з власного обов'язку перед державою та суспільством, внутрішніх переконань, совісного поклику. Інститути ж соціалізації мусять подбати про вирішення актуальних проблем утвердження системи ціннісних, а не примусових мотивів політико-правової та економічної участі, про заохочення, мотиватори молоді людини до активної суспільно-політичної дії, свідомої політико-правової позиції.

Для того, щоб суспільство успішно розвивалося в якомусь певному напрямі на основі обраного ним шляху, необхідна зацікавленість громадян у такому розвитку. Тому соціалізація молоді передбачає її віру в те, що наявні політичні та економічні інститути найкраще співвідносяться з даним суспільством, обраними цілями розвитку. Але при цьому необхідно пам'ятати, що діяльністю людини керують насамперед особисті інтереси. І політико-правова та економічна сфери не є щодо цього якимось винятком [9].

Таким чином, поняття соціалізації тісно увійшло в педагогічну науку, де його розуміють як «процес і результат включення зростаючої людини в суспільство, завдячуючи засвоєнню і більш чи менш активному відтворенню особистістю соціального досвіду, історично накопиченої культури...» [13, С.3]. Педагоги все частіше досліджують процес соціалізації, в тому числі й політико-правової та економічної, що здійснюється в інститутах освіти поряд з вихованням [14].

Освіта в цілому, а також громадянська освіта, зокрема, є важливими засобами соціалізації особистості. Ці засоби сприяють формуванню рис громадянськості, інтеграції молоді в політико-правову та економічну системи сучасного суспільства, у світовий політичний процес, засвоєнню чинних норм політичного та економічного життя, політичних ідеалів, духовних і моральних основ життя, цінностей, орієнтирів, прийомів і способів суспільної взаємодії.

Тут слід підкреслити залежність змісту освіти від типу політичного режиму, політичної влади, державної організації. В демократичному суспільстві розвиток інституту освіти сприяє професіоналізації політичного життя суспільства, водночас громадянська освіта покликана зберегти непорушність загальнолюдських цінностей, демократичних орієнтирів, цивілізованих інституцій, кращих зразків поведінки громадян та державних діячів. В умовах переходу до демократії важливо позбуватися залишків культури тоталітарного й авторитарного суспільства, сприяти розумінню молоддю того, що затверджено конституційним шляхом: «суспільне життя в Україні ґрунтується на засадах політичної, економічної та ідеологічної багатоманітності. Жодна ідеологія не може визначатися державою як обов'язкова» [15, С.7].

Важливим завданням сучасної освіти є підвищення громадянської компетентності і відповідальності молоді. Використовуючи різні форми освіти (урок, дискусія тощо), слід культивувати фундаментальні цінності й принципи демократії, мотивувати до участі у розв'язанні значущих економічних та суспільно-політичних проблем. Завдяки засобам масової інформації молодь стає свідком дебатів з різних суспільно-політичних питань, вироблення способів вирішення конфліктів [16].

Сучасна політична освіта, як практично одногосно стверджують сучасні політологи й педагоги, має здійснюватися в органічному поєднанні індивідуального та групового, лекційного та інтерактивного, монологічного й політологічного. Залучення молоді до круглих столів, дослідницьких проектів, мозкових штурмів, наукових конференцій, ділових ігор, публічних дискусій й обговорень «живих» проблем, прес-конференцій, самоврядування тощо розвиває навички активної громадської дії, усвідомленого політичного вибору, поширення демократичних норм та цінностей у суспільстві.

Політична активність та участь молоді у розв'язанні суспільних проблем, ухваленні суспільних рішень та їх реалізації є, зрештою, очікуваним результатом політичної освіти. Важливим також, особливо з урахуванням залишків тоталітарної культури, є навчання тому, як зберігати власну автономію у стосунках з іншими людьми і державою, ефективно

захищати свої інтереси. В сучасному багатоманітному світі культура толерантності є вже не просто ознакою доброї вихованості, а й умовою виживання та збереження стабільності суспільства, успішності публічних заходів [16, С.22].

Участь молоді у громадському житті вже не може бути епізодичною, споживацькою, разовою, стихійною, але покликана сформувати нову генерацію творчих, критично мислячих, небайдужих і відповідальних людей. Тут важливо розвивати потребу й навички конструктивності, системності, періодичності, повторюваності, витривалості, самостійності в прийнятті вагомих рішень, здобутті колективного блага, співпраці, культурі й етиці домовленостей тощо. Нові засоби дидактики й виховання можуть скласти своєрідний простір та можливості для зростання молоді людини у цьому напрямку.

Водночас формування політичної свідомості, самореалізація можливостей молоді пов'язані з відродженням нації, демократизації і гуманізації суспільства, поглибленням самоуправління. Для формування національної самосвідомості необхідне засвоєння молоддю своєї етнічної спільності, національних цінностей, відчуття причетності до розбудови національної держави, патріотизм, що сприяє утвердженню власної гідності, внутрішньої свободи, гордості за свою землю [17].

Висновки. Включення молоді у процеси прийняття рішень є надзвичайно важливою умовою суспільного розвитку. Без участі молодих людей у суспільних процесах неможливо уявити поступ як світової спільноти в цілому, так і розвиток кожної країни зокрема.

У резолюції «Політика і програми, що стосуються молоді», прийнятій Генеральною Асамблеєю у лютому 2012 р., записано: «Визнаємо, що молоді люди у всіх країнах належать до основних людських ресурсів для розвитку та є ключовою рушійною силою соціальних перетворень, економічного розвитку та технологічних інновацій, і підтверджуємо, що вкладення коштів у розвиток і освіту молоді мають вирішальне значення для сталого соціально-економічного розвитку».

В свою чергу, Рада Європи уклала ряд спеціальних угод і партнерств у сфері молоді. Найбільш відомим серед цих документів є Європейська хартія участі молоді в громадському житті регіональних і муніципальних утворень, що була прийнята у 1992 р. (нова редакція прийнята в 2003 р.). Вже у преамбулі Хартії мова йде про те, що активна участь молодих людей в процесі ухвалення рішень і діяльності на місцевому і регіональному рівні має важливе значення, якщо ставиться завдання побудувати більш демократичне, солідарне і процвітаюче суспільство. Участь у демократичному житті суспільства не зводиться лише до голосування, висунення своєї кандидатури на виборах, але передбачає наявність простору і можливостей, прав, засобів, підтримки для участі в процесі ухвалення рішень і впливу на цей процес, а також участі в будь-яких формах діяльності з метою побудови кращого суспільства [8].

Таким чином, ми наголошуємо на важливій ролі політико-правової та економічної освіти у формуванні ціннісного контексту соціалізації особистості, адже метою сучасної освіти молоді є формування й поширення знань про спільне для усіх розуміння порядку, свободи, справедливості, рівності, участі тощо. Трансляція молодій генерації ефективних та збалансованих способів суспільної взаємодії, за допомогою доступних та інноваційних засобів політичної, правової та економічної освіти, світових здобутків та автентичних традицій української культури, складає важливе завдання та стратегічний орієнтир суспільно-політичного розвитку в умовах перехідної динаміки.

Література

1. Кремень В. *Філософія людиноцентризму в освітньому просторі. Філософія людини і освіта.* – К.: «МП Леся», 2012. – С. 44.
2. *Большой энциклопедический словарь / гл. ред. А. М. Прохоров // Изд-е 2-е, перераб. и доп.* – М.; СПб.: Большая рос. энцикл.; Норинт, 2000. – 1434 с.

3. Ткачова Н. О. *Історія розвитку цінностей в освіті: монографія* / Н. О. Ткачова. – Х.: Видавничий центр ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2004. – 423 с.
4. Брегеда А. Ю. *Політологія: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни* / А. Ю. Брегеда. – К.: КНЕУ, 1999. – 108 с.
5. Головин Н. А. *Теоретико-методологические основы исследования политической социализации* / Н. А. Головин. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2004. – 288 с.
6. *Конституціалізація освітнього простору Європи: аксіологічний вимір* / В. П. Андрущенко, Т. В. Андрущенко, В. Л. Савельєв. – К.: «МП Леся», 2014. – 460 с.
7. Бабкіна О. В. *Актуальні проблеми формування демократичної політико-правової культури в сучасному суспільстві* / О. В. Бабкіна // *Сьомі юридичні читання. Культура і право на початку XXI століття: матеріали Міжнарод. наук. конф.* / Мін-во освіти і науки України, НАН України, НПУ імені М. П. Драгоманова [та ін.]. – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. – С. 30–37.
8. *Участь молоді в суспільному житті: досвід, можливості, бар'єри* / щорічна доповідь Президенту України, Верховній Раді України, кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні (за підсумками 2011 року) // Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Державна служба молоді та спорту України. – К.: 2012. – 222 с.
9. Бабкіна О. В. *Політична соціалізація як засіб формування політичної культури студентства* / О. В. Бабкіна // *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова: зб. наук. пр.* – К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. – Вип. 1. – С. 4–10. – (Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін).
10. *Социология в России* / под ред. В. А. Ядова. – М.: Мысль, 1988. – 135 с.
11. Кон И. С. *Ребенок и общество: историко-этнографическая перспектива* / И. С. Кон. – М.: Глав. ред. восточ. лит. изд-ва «Наука», 1988. – 270 с.
12. *Державна національна програма «Освіта. Україна XXI ст.»*. – К.: Райдуга, 1994. – 35 с.
13. Бим-Бад Б. М. *Образование в контексте социализации* / Б. М. Бим-Бад // *Педагогика*. – 1996. – № 1. – С. 3.
14. *Развитие и социализация ребенка в различных образовательных средах: Материалы город. науч.-практ. конф., Орел, 15–16 июня 1994 г.* / редкол.: Н. Ф. Маслова (отв. ред.) и др. – Орел: [б. и.], 1994. – 167 с.
15. *Конституція України : прийнята на п'ят. сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.* – К.: ИВА, 1996. – 116 с.
16. *Політична культура та проблеми громадянської освіти в Україні: аналіт. звіт* / І. Жадан, С. Кисельов, О. Кисельова, С. Рябов]. – К.: Тандем, 2004. – 125 с.
17. *Виховання національно свідомого, патріотично зорієнтованого молодого покоління, створення умов для його розвитку як чинник забезпечення національних інтересів України: аналіт.-інформ. матеріали*. – К.: Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді, 2003. – 191 с.

Ващенко Ольга Александровна. Формирование демократических политических ценностей в условиях общественно-политических и экономических преобразований. Формирование демократических политических ценностей в условиях трансформационных преобразований предусматривает прежде всего осознание их значимости в процессе политической социализации. Политическая социализация как процесс формирования политических ценностей личности предусматривает ряд предпосылок, факторов влияния, факторов, инструментов и средств. Важная роль в формировании ценностного контекста политической социализации личности отводится политико-правовому и экономическому образованию, в процессе которого нужно учитывать интересы и потребности человека, преодолевать проблемы поощрения, вводит не принудительные мотивы гражданского участия и т.п. Социализация происходит путем обучения и политико-правового

воспитания. В обеих случаях речь идет о формировании личностных качеств, но разными путями: как запланированным, так и во всей совокупности факторов среды. Политико-правовое образование утверждается как условие и средство интеграции личности к системы политических ценностей, общих для всего общества.

Ключевые слова: трансформация, трансформационный период, трансформационные преобразования, ценности, социализация, гражданское общество, общественное сознание, гражданин, молодежь, образование, воспитание.

Vashchenko Olga. Formation of democratic political values in terms of socio-political and economics transformations. Formation of democratic political values in terms of transformational changes involves primarily the awareness of their importance in the process of political socialization. Political socialization as a process of identity formation of political values provides a number of preconditions and factors of influence factors, tools and resources. Important role in the formation of the valuable context of political socialization of the individual is given the political, legal and economic education, during which the need to take into account the interests and needs of the person, overcome the problem of promotion, not to introduce compulsory motives civic participation, etc. Socialization takes place through education and political and legal education. In both cases we are talking about the formation of personal qualities, but in different ways: as planned, and in the entire set of environmental factors. Political and legal education is approved as a condition and means for the integration of the individual to the political system of values shared by the entire society.

Keywords: the transformation, transformation period, transformational changes, values, socialization, civil society, social consciousness, citizen, youth, education, education.

УДК 338.24

*Лобань О.О., здобувач, ст. викладач,
Державний університет телекомунікацій*

ІНФОРМАЦІЙНА СКЛАДОВА КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ

Розглядаються особливості інформаційної складової корпоративних прав, що є суттєвим інструментом управління, реалізації та захисту корпоративних прав.

Ключові слова: корпоративні права, захист корпоративних прав, інформаційна складова, ефективність управління.

Постановка проблеми. Поняття корпоративних прав класично розкривається через майновий зв'язок власника частки у статутному капіталі корпоративної організації та зводиться лише до майнового аспекту. Проте, поза увагою залишаються інші складові корпоративних прав суб'єктів, зокрема інформаційна, яка має істотне значення для прийняття управлінських рішень, спрямованих на збільшення економічного результату господарської діяльності, розвитку підприємства і захист прав та законних інтересів власників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Результати аналізу наукової літератури свідчать, що вченими проведено багато досліджень, тематика яких пов'язана з проблемою корпоративного управління. В Україні аспектами розвитку корпоративного управління присвячена значна кількість публікацій: О. Бедзай, А. Вакульчик, В. Євтушевський, Д. Задихайло, Е. Короткова, Е. Палига, С. Румянцев, В. Трет'як та інші. У світовому